EaPGREEN
Partnership for Environment and Growth

This project is funded by the EU

ტრენინგი - სემინარი სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების (SEA) სკოპინგი

2016 წლის 19 აპრილი

თბილისი, საქართველო

OECD BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES | UNECE | UNEP | UNIDO

EaPGREEN
Partnership for Environment and Growth

This project is funded by the EU

ნარჩენების მართვის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის საპილოტე სგშ-ს სკოპინგის ეტაპის წარდგენა

ქ-ნი ირმა მელიქიშვილი
ბ-ნი მიხალ მუსილი

OECD BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES | UNECE | UNEP | UNIDO

სკოპინგი სგშ საპილოტე პროექტში

სკოპინგის მიზანი იყო გამოევლინა ის ძირითადი გარემოსდაცვითი (და ჯანმრთელობის დაცვასთან) დაკავშირებული საკითხები, რომლებიც რელევანტურია ნარჩენების მართვის სტრატეგიისა (და პოტენციურად სამოქმედო გეგმის) განხორციელებისათვის, შემდგომი ანალიტიკური ნაბიჯების გადადგმისათვის მნიშვნელოვან საკითხებზე

სკოპინგი მოიცავს შემდეგ საფეხურებს:

- საქართველოში გარემოს მდგომარეობის წინასწარი ანალიზი (საბაზისო ანალიზი) წყალთან, ჰაერის ხარისხთან, კლიმატის ცვლილებასთან, ბიომრავალფეროვნებასთან, დაცულ ტერიტორიებთან, გეოლოგიასთან, ნარჩენების მართვასთან, სიციო-ეკონომიკურ მდგომარეობასთან და საზოგადოებრივ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებით;
- სტრატეგიის (და პოტენციურად სამოქმედო გეგმის) განხორციელებასთან დაკავშირებული შესაბამისი გარემოსდაცვითი (და ჯანმრთელობის დაცვასთან დაკავშირებული) ძირითადი საკითხების/პრობლემების გამოვლენა;
- სტრატეგიის (და პოტენციურად სამოქმედო გეგმის) განხორციელებასთან დაკავშირებული შესაბამისი გარემოსდაცვითი (და ჯანმრთელობის დაცვასთან დაკავშირებული) პოლიტიკის ამოცანების განსაზღვრა;
- კონსულტაციები დაინტერესებულ მხარეებთან.

EaPGREEN Partnership for Environment and Growth
This project is funded by the EU
OECD UNECE UNEP UNIDO

საპილოტე სგშ-ს სკოპინგის ეტაპი

საფეხური	დრო	შენიშვნა
სგშ-ს საპილოტე პროექტის მოსამზადებელი ეტაპი		
საპილოტე პროექტის ინიცირება	ივნისი 2015 წ.	დისკუსიები გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან
ტექნიკური დავალებების მომზადება და ეროვნული სგშ გუნდის ჩამოყალიბება	ივლისი 2015 წ.	მოსამზადებელი ეტაპი
სკოპინგის და პირველადი საბაზისო ანალიზის ტრენინგ-სემინარი (ვებინარი)	5 აგვისტო 2015 წ.	ეროვნული სგშ გუნდის წევრები და მოწვეული მონაწილეები გარემოს დაცვის სამინისტროდან
სკოპინგის ანგარიშის ცალკეული ნაწილები სამუშაო ვერსიები	აგვისტოს დასარული - სექტემბრის დასაწყისი 2015 წ.	ხელმისაწვდომი იყო ნარჩენების მართვის სტრატეგიის სამუშაო ვერსია (დოკუმენტი, რომელიც აყალიბებს ნარჩენების მართვის ზოგად ამოცანებსა და მიზნებს და ქმნის ჩარჩოს ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმისათვის)
სკოპინგის ანგარიშის პირველი სამუშაო ვერსია	სექტემბრის შუა რიცხვები 2015 წ.	ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმის სამუშაო ვერსია ხელმისაწვდომი იყო სგშ გუნდისათვის 15 სექტემბრისათვის 2015 წ.

სკოპინგის შედეგები

- საბაზისო ანალიზი შემდეგ თემებთან დაკავშირებით: წყალი, ჰაერის ხარისხი, კლიმატის ცვლილება, ნიადაგის ხარისხი, ბიომრავალფეროვნება, დაცული ტერიტორიები, გეოლოგია, სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობა, ნარჩენების მართვა და საზოგადოებრივი ჯამრთელობა:

✓ მდგომარეობის მოკლე აღწერა, ყურადღების გამახვილება ძირითად პრობლემებზე, მათ შორის ხანგრძლივი ცვლილებები (ტენდენციები) და ამ ცვლილებების მამოძრავებელი ძალები (სადაც შესაძლებელია);

✓ სენსიტიური ტერიტორიების თუ ცხელი წერტილების აღწერა მოცემული თემისთვის.

- ძირითადი გარემოსდაცვითი და ჯანმრთელობის დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები (ცხრილის ფორმით), რომლებიც რელევანტურია ნარჩენების მართვის სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის პოტენციური გარემოსდაცვითი და ჯანმრთელობის დაცვასთან დაკავშირებული ზემოქმედების შეფასებისათვის.

სკოპინგის შედეგები

- **შესაბამისი პოლიტიკისა და სტრატეგიული დოკუმენტების მიმოხილვა, რიგი გარემოსდაცვითი და ჯანმრთელობის დაცვის ამოცანების განსაზღვრა**, რათა მომზადდეს ჩარჩო **სამოქმედო გეგმის შესაბამისობის შესაფასებლად შესაბამის გარემოსდაცვით და ჯანმრთელობის დაცვის ამოცანებთან**:

✓ ინფორმაცია შესაბამისი **კანონმდებლობის და პოლიტიკური ჩარჩოს** შესახებ, რომლებიც რელევანტურია გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციო-ეკონომიკური ასპექტებისათვის;

✓ **გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციო-ეკონომიკური ამოცანების და მიზნების** ჩამონათვალი, რომლებიც მოცემულია არსებულ სტრატეგიულ დოკუმენტებში ეროვნულ დონეზე;

✓ **პოტენციური თანხვედრისა და კონფლიქტების** ანალიზი **გარემოს დაცვისა და ჯანმრთელობის დაცვის ამოცანებსა და ნარჩენების მართვის სტრატეგიის ძირითად პრიორიტეტებს** შორის (მარტივი ცხრილის ფორმით).

- ძირითადი **ხარვეზები არსებულ ინფორმაციასა და მონაცემებში**, რომლებიც მნიშვნელოვანია სგშ-სთვის
- **წინასწარი რეკომენდაციები**
- **დაინტერესებული მხარეების ანალიზი**

სკოპინგის ანგარიშის შინაარსის საკონტროლო ჩამონათვალი

სკოპინგის ანგარიშის შინაარსი კანონის კოდექსის სამუშაო ვერსიის მიხედვით	სკოპინგის ანგარიშის შინაარსი
ინფორმაცია დამგეგმავი ორგანოს შესახებ	+
სტრატეგიული დოკუმენტის მოკლე აღწერა	+
ინფორმაცია გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების მასშტაბების შესახებ	+
ინფორმაცია დაცულ ტერიტორიებზე შესაძლო ზემოქმედების მასშტაბების შესახებ	+
ინფორმაცია გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შესახებ	+
სტრატეგიული დოკუმენტის მიზნები, აღწერა და შესაძლო ალტერნატივები, მათ შორის, არაქმედების ალტერნატივა	+/-
ინფორმაცია რამდენად უდგენს სტრატეგიული დოკუმენტი ჩარჩოს სამომავლოდ განსახორციელებელ საქმიანობებს მათი ადგილმდებარეობის, ტიპის, მოცულობისა და სამუშაო პირობების, ან ბუნებრივი რესურსების განაწილების კუთხით	+/-
გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეები, რომლებიც ექვემდებარება შესწავლას და სგშ-ს ანგარიშში ასახვას	+
სტრატეგიული დოკუმენტის მიმართება სხვა არსებულ ან დაგეგმილ სტრატეგიულ დოკუმენტებთან	+
ინფორმაცია სგშ-ის პროცესში ჩასატარებელი საბაზისო კვლევების შესახებ და მეთოდები და კრიტერიუმები, რომლებიც გამოყენებული იქნება ზემოქმედების პროგნოზირებისა და შეფასებისათვის	+
ინფორმაცია იმ ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც დაგეგმილია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შემთხვევაში შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირებისათვის	+
ინფორმაცია იმ პირთა წრის შესახებ, ვისზეც შესაძლებელია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებამ მოახდინოს ზემოქმედება	+
ინფორმაცია იმ უწყებების შესახებ, რომელთაც შესაძლოა კომპეტენციის ფარგლებში წარმოადგინონ მოსაზრებები სტრატეგიულ დოკუმენტთან დაკავშირებით	+

სკოპინგის ანგარიშის მომზადების ძირითადი გამოწვევები

- გარემოსა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ მონაცემთა სიმცირე
- შეზღუდული დრო სრულყოფილი საბაზისო ანალიზის განსახორციელებლად
- ნარჩენების მართვის სტრატეგიის ზოგადი ბუნება, რომელიც არ იძლეოდა გონივრული და მისაღები ალტერანტივის შერჩევისა და შესწავლის საშუალებას

საპილოტე სგშ-ს სკოპინგის ეტაპი

საფეხური	ვადა	შენიშვნა
სგშ საპილოტე პროექტის სკოპინგის პროცედურა		
საკონსულტაციო შეხვედრა სკოპინგის ანგარიშის სამუშაო ვერსიაზე	22 სექტემბერი 2015 წ.	დაინტერესებული მხარეები მოწვეულნი იყვნენ შეხვედრაზე
კომენტარების მიღება სკოპინგის ანარიშის სამუშაო ვერსიაზე	2 ოქტომბერი 2015 წ.	შეხვედრის მონაწილეები
მიღებული კომენტარების ასახვა სკოპინგის ანგარიშის სამუშაო ვერსიაში	ოქტომბერი 2015 წ.	სგშ-ის საპილოტე პროექტის გუნდი
პირველი "შეტყობინება" დამგეგმავებთან	10 ოქტომბერი 2015 წ.	ზოგიერთი რეკომენდაცია გათვალისწინებული იყოს სამოქმედო გეგმაში
სგშ სკოპინგის ეტაპის დასრულება	დეკემბერი 2015 წ.	
სკოპინგის ანგარიშის სამინისტროსთვის წარდგენა	იანვრის დასაწყისი 2016 წ.	სკოპინგის ანგარიშის ქართული ვერსია გაგზავნილი იქნა გზნ-ების დეპარტამენტში
სკოპინგის ეტაპის ხანგრძლივობა	5 თვე (მათ შორის 2 თვე დასჭირდა სკოპინგის აგარიშის დასრულებას)	თვეზე ნაკლები ინდივიდუალური ანგარიშების მოსამზადებლად, მათ შორის საბაზისო ანალიზი და პოლიტიკის ანალიზი

სგშ-ს სკოპინგის ეტაპის ძირითადი გამოწვევები

- სგშ ინიცირებული იყო სამოქმედო გეგმის მომზადების ადრეულ ეტაპზე როდესაც მისი სამუშაო ვერსია ჯერ არ იყო ხელმისაწვდომი;
- სკოპინგის ეტაპი დაფუძნებული იყო ნარჩენების მართვის სტრატეგიაზე, რომელიც აყალიბებს ნარჩენების მართვის ზოგად ამოცანებსა და მიზნებს;
- სამოქმედო გეგმის პირველი სამუშაო ვერსია წარმოდგენილი იყო სგშ პროექტის ექსპერტებისათვის მხოლოდ სექტემბერში 2015 წ.;
- სგშ პროექტის გუნდი იძულებული იყო ემუშავა სამოქმედოს გეგმის სხვადასხვა ვერსიაზე შუზღუდულ ვადებში რათა მოემზადებინა სკოპინგის ანგარიში;
- შეუძლებელი იყო კანონის სამუშაო ვერსიის პროცედურების დაცვა იმ შეზღუდულ დროში, რაც მოცემული იყო სკოპინგის ეტაპისათვის;
- სგშ პროექტის გუნდის მწირი გამოცდილება სგშ-ს განხორციელებაში;
- დამგეგმავ გუნდთან შეზღუდული თანამშრომლობა დროის სიმცირის გამო.

კითხვები, ან კომენტარები?

გმადლობთ ყურადღებისათვის!

EaPGREEN Partnership for Environment and Growth
This project is funded by the EU
OECD UNECE UNEP UNIDO